

51^e Jaargang

Dinsdag 29 maart 2016

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

De smarten des doods ontbonden

Welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, also het niet mogelijk was, dat Hij van denzelven dood zou gehouden worden.
(Handelingen 2:24)

De uitdrukking 'smarten des doods' laat zien dat de dood angst en verdriet brengt. Ook de Heere Jezus heeft dat gevoeld. De smarten des doods hebben Hem doen klagen in Gethsémané: *Vader indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan.* En wat is het wat de dood nu zo erg maakt? U zegt: afscheid nemen van mijn vrouw, mijn man, mijn kinderen. Dat is inderdaad verschrikkelijk. En zo kunnen we heel veel dingen opnoemen. Maar weet u wat Paulus zegt? De prikkel des doods is de zonde. Hij bedoelt: de zonde is net als een splinter in een wond. Die maakt de wond extra pijnlijk. En als de splinter eruit is, dan voel je de wond al een heel stuk minder. En zo is het met de dood. De zonde maakt de dood extra erg. God gaat de zonde in het gericht brengen. Daar heeft de Heere Jezus in Zijn menselijke natuur ontzettend tegenop gezien.

Is de dood voor ons al een werkelijkheid? Ja, dat de dood smartelijk is, hebben we allemaal weleens ervaren. Maar dat ging altijd nog over een ander. Maar hebt u dit nu al eens beleefd met toepassing op uzelf? Als we dat doen in het licht van Gods Woord, dan is de dood een ontzaglijk iets.

Maar dat zal voor Gods volk dan toch wel anders zijn? Zij zullen toch niet meer bang van de dood zijn? Vergis u niet. Zeker, voor hen is de dood van karakter veranderd. Ze mogen er door genade weleens overheen zien. En voor hen is de prikkel uit de dood weggenomen. Maar toch kennen ook zij vrees voor de dood. Dat moet God ook nog wegnemen. Stervensgenade is een aparte zaak.

Maar kunt u aan uw dood denken zonder bang te worden? Of denkt u er maar niet aan? Want dat maakt je zo onrustig, dat maakt je zo somber. Afscheid nemen van je gezin, alles achterlaten. En dan is er de angst voor het onbekende. Wat gebeurt er met je als je hart stopt met kloppen? Als je je laatste adem uitblaast? En dan daarna, de gedachte dat je lichaam in een graf gelegd moet worden.

Maar nu zegt Petrus dat God daar een einde aan heeft gemaakt. Op de Paasmorgen heeft God Zijn Zoon losgemaakt uit de banden van de dood. Het was voor de dood niet mogelijk om Jezus vast te houden. Omdat alles volbracht was. Nu is aan de eis en het recht van God genoeg gedaan. En dan moet de dood Hem loslaten. De dood die van onze kant bezien almachtig lijkt. Want met welke middelen wij de dood ook bestrijden, hij wint het altijd weer.

Maar, op de Paasmorgen heeft de dood het verloren. Hij

kon Jezus niet vasthouden. Want de dood had zijn functie verloren. De Heere Jezus heeft op Golgotha de straf gedragen en de zonde weggedragen. En waar geen zonde meer is, daar is ook geen oordeel meer. Daar is ook geen straf meer. En nu klinkt er de boodschap van Pasen aan mensen die door de dood worden omvangen; die middenin de dood liggen en die hun zielen van de dood niet kunnen redden: er is wat aan die vreselijke dood te doen!

De levenskracht waarmee God Zijn Zoon opwekte en waarmee Jezus opstond, is er vandaag ook nog! En iedereen die in de banden des doods zit, kan levend gemaakt worden. Al is iemand nog zo in de macht van de zonde. Al zou hij zijn leven lang de boze lusten des vleses zijn nagevolgd. Zelfs dan is er levendmakende kracht in Christus te vinden. Want wat er met Hem is gebeurd, dat is niet tot Hem beperkt gebleven. Paulus zegt in de Efezebrief dat Christus het Hoofd is en dat Zijn Kerk het lichaam is. En als Christus opgewekt wordt, dan worden zij mede opgewekt. En als God de smarten des doods voor Zijn Zoon ontbindt, dan ontbindt Hij ook hun smarten des doods. En net zoals het onmogelijk is dat de dood Hem kon vasthouden, zo onmogelijk is het nu ook dat de dood hén kan vasthouden. En nu mag het op Pasen tegen een ellendig en arm volk gezegd worden, dat de smarten des doods maar tijdelijke zaken zijn. Christus is in de dood niet gebleven. En Hij heeft gezegd: *Ik leef en gij zult leven!*

Katwijk, M.A. Kempeneers

Staan in de wereld, struikelen in de kerk

Genesis 39:2
En de HEERE was met Jozef.

Bestaat er een logische verklaring voor de ontkerkelijking? Is er een reden te bedenken waarom zoveel jongeren afhaken? De welvaart bijvoorbeeld? Of de vele verleidingen die er zijn? Wij leven als christenen in een bange tijd, zo wordt gezegd. En dat is waar. Er wordt in onze maatschappij geen rekening meer gehouden met God en Zijn geboden. Zeker. Maar toch is dat volgens mij geen logische verklaring voor de secularisatie. Kijk maar in de Bijbel. Demas mocht leven in een tijd waarin de Heere rijk werkte. Duizenden en duizenden werden bekeerd. Hij was de metgezel van de grote apostel Paulus, die vol was van de Heilige Geest. Maar toch kreeg hij de tegenwoordige wereld lief. En hij haakte af. En kijk daartegenover eens naar Jozef. Die leefde middenin de afgoderij van Egypte. Hij leefde tussen ruwe slaven van allerlei culturen. Een hard leven. Bovendien werd hij elke dag uitgedaagd door een verleidelijke vrouw. En toch bleef Jozef staande. Wat was zijn geheim? Dit: 'en de HEERE was met Jozef'.

Heb je in je Bijbel gezien dat de geschiedenis van Jozef wordt onderbroken? Nadat Jozef in het laatste vers van hoofdstuk 37 is verkocht aan Potifar, komen we hem pas weer tegen in hoofdstuk 39. En daartussen staat hoofdstuk 38. En daar gaat het niet over Jozef, maar over Juda. De verklaarders zijn het er niet over eens waarom de Bijbelschrijver dit zo gedaan heeft. De één zegt dat dit hoofdstuk er later door een andere schrijver tussen is gezet. De ander zegt dat het een chronologische reden heeft. Dat wil zeggen dat dit qua tijd er tussenhoort. Maar de vraag is, waarom nu uitgerekend *Juda* hier wordt genoemd? En waarom krijgt deze geschiedenis nu juist *hier* een plaats, namelijk nadat Jozef verkocht is? Zou dat niet zijn om zo om de tegenstelling tussen deze twee broers in deze levensfase te laten uitkomen? Ik denk dat we hoofdstuk 38 moeten lezen in het licht van de woorden: *En de HEERE was met Jozef*. Zodat we zouden begrijpen hoe het kan dat Jozef in Egypte staande kon blijven. Hoe hij vast kon houden aan het dienen van God. Dat was omdat de

HEERE met hem was.

En juist daartegenover wordt ons in hoofdstuk 38 getoond hoe Juda het ervan afbrengt. Juda die zijn broer heeft verkocht. Juda die zijn vader heeft bedrogen. Juda deed dat kwaad was in de ogen des Heeren. En dat blijft nooit zonder gevolgen. En terwijl God met Jozef is, daar in dat verre, heidense Egypte, is God niet met Juda. Zelfs niet in het beloofde land. En dat laat zich zien in hoofdstuk 38, waar Juda doorgaat met de zonde.

Wij kunnen van deze tegenstelling wat leren. namelijk dat God niet met ons is als wij werelds leven. Dan kán God daar niet aanwezig zijn. Waar het kwade wordt vastgehouden, daar gaat God weg. En of we nu kind van God zijn, of we nu dominee of ouderling zijn, maar God is niet waar de zonde heerst. Al heet je Juda of Simson, David of Petrus. Als we de zonde de ruimte geven, dan verdwijnt de Heere uit je leven. God was niet met Juda. Al was hij in het beloofde land en al had hij een godvrezende vader. Maar in zijn leven volgde de ene na de andere zonde. En zo kan de brede weg dwars door het beloofde land lopen. We kunnen elke week onder de zuivere prediking zitten. We kunnen leven in een kerkelijk gezin. We krijgen catechisatie, we zitten op een reformatorische school. En we kunnen toch zonder God zijn.

Van Jozef mag gezegd worden dat de Heere met hem was. In een wereld vol pracht en praal en vol verleiding. Wat een tegenstelling met Juda. Weet je wat dit bewijst? Dat je de Heere overal kunt dienen. Nee, dat betekent niet dat je die wereld op moet zoeken. Maar wel dat als je in de wereld moet werken, dat niet per definitie betekent dat je met de wereld wordt meegezogen. Waar je ook bent en in welke tijd je ook leeft. Er is nooit een tijd geweest waarin het makkelijk was om de Heere te dienen. En er is ook nooit een tijd geweest waarin dat onmogelijk was. Jozef vreesde de Heere, middenin Egypte. En ook nu zijn er nog jongeren die middenin een verdorven wereld staande mogen blijven. Niet omdat zij zo sterk of vroom zijn. Maar omdat God met hen is. Omdat de dienst van de Heere voor hen een liefdedienst is. Mag jij staan in de wereld? Of struikel je in de kerk?

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Het heeft ons veel te zeggen dat het Apostolicum, de twaalf artikelen van ons algemeen christelijk geloof, mede door de Catechismus een leidraad voor het kerkelijk onderwijs is geworden. In ons leerboek hebben we een zuivere Schriftuurlijke uiteenzetting van de leer van de kerk. Ursinus, één van de opstellers van de Catechismus, heeft gezegd: alle twaalf artikelen zijn gesteld in de woorden van de Schrift. De taal van de Schrift spreekt erin. Dit kan niet ontkend worden.

Het persoonlijk verstaan, beleven en belijden zijn belangrijke zaken voor leven en sterven. Daarbij leefden de opstellers van de Catechismus voor zichzelf en hun naaste. Bijzonder voor kerk en school. In het stellen van vragen, die we in de Heidelberger tegenkomen, blijkt dat bijzonder. Treffend, scherp, onderwijzend, herderlijk zijn de vragen. In verband met het onderwerp denken we aan vraag 22. Wat is dan een Christen nodig te geloven? Er wordt gewezen op een Christen. Een naam die we drie keer in het Nieuwe Testament tegenkomen. Hand. 11:26, Hand. 26:28 en 1 Petr. 4:16. Vandaag is het woord Christen niet meer zo in als ook het woord, het begrip christelijk. Er schijnt zelfs in gereformeerde reformatische kringen een onderwaardering te zijn als het over de naam Christen gaat. Allen die gedoopt zijn behoren tot de christelijke kerk. In het doopuur wordt aan de doopouders gevraagd hun ja-woord te geven op wat in de Christelijke kerk alhier geleerd wordt. Vraag 2 doopformulier. Ook een vraag van betekenis voor de aanwezige gemeente en niet te vergeten de hele kerkenraad. In de doop wordt verzegeld de naam Christen en bovenal dat de Heere door Woord en Geest laat kennen wat in zondag 12 vr. en antw. 32 staat en wat Paulus iedereen gunde. Hand. 26:29. Het kennen van Christus en het leven door en met Christus. Echt christelijk leven. Laat dit leven praktijk zijn. Het is een droeve constatering dat de naam Christen zo algemeen niet meer is dan een aanduiding van een

Het Apostolicum (2)

religieuze richting of cultuur. De Schrift wijst op en spreekt van de heerlijkheid van de naam Christen. Calvijn schrijft: Het is een uitnemend sieraad voor Antiochië dat Christus van daaruit Zijn Naam als een vaandel heeft opgeheven waaruit het openbaar werd voor de gehele wereld dat er een volk was dat Christus tot Koning had en dat er trots op was naar Zijn Naam genoemd te worden (Hand. 26:26). Aan een martelaar werd zijn naam gevraagd. Zijn antwoord was: ik heet Probus, maar mijn edelste naam is Christen. Theodosius moet gezegd hebben: ik vind er meer heerlijkheid in Christen dan keizer te zijn. Er is een tijd geweest dat de wereld bang was van de naam Christen. Dat is verleden tijd en met welk een gevolg. We lezen in vraag 22 iets bijzonders. Wat is een Christen van node te geloven? Waartoe moet het komen, wat is steeds noodzakelijk? Dat mag niet ontbreken. Dit kunnen we uit de vraag halen. Op zich is de vraag niet verkeerd. Maar de vraag roept vragen op. Een Christen is toch een Christen. Een Christen is toch onmetelijk rijk. Hij leeft niet meer voor eigen rekening. Hij is het wettig eigendom geworden van Jezus Christus en Die leeft en zorgt voor hem. Twijfelen aan 's Heeren trouw mag niet en is zonde. Een kind wordt toch niet vergeten. Nu is dit waar. Maar de Schrift wijst erop wie een Christen blijft. Een tweemens. Vanuit de Godskennis zet zich de zelfkennis voort (Rom. 7). De eigen verantwoordelijkheid wat doen en laten betreft tegenover God de Heere en de naaste blijft staan en wordt erkend. Wat in zondag 45 van de Heidelbergse Catechismus staat over het gebed, wordt beleden. Al meer van harte, maar niet zonder hoop, zonder verwachting. Een waar Christen mist alles, maar mag alles begeren wat nodig is voor leven en sterven. Bij het nodig hebben staat de geestelijke kennis, het kennen, voorop. Het leven bij het Woord, en dat is zonder geloof onmogelijk. Het is nodig te geloven al wat ons in het Evangelie beloofd wordt. Dit is niet beperkend bedoeld. Aan de geboden en vermaningen van het Evangelie mag niet voorbij gegaan worden noch minder vergeten worden. Het Evangelie wijst ook op rechten en plichten. Aan de evangelische plichten dient voldaan te worden. Zo ook wordt de Wet niet opzij geschoven. Voor een Christen heeft de Wet niet afgedaan. De Wet Gods is hei-

lig, rechtvaardig en goed. Naar de Schrift wordt op catechisatie al geleerd: de Wet is de kenbron van de ellende, de tuchtmeester tot Christus en gegeven voor een dankbaar leven. Voor allen is de Wet een levensregel, maar bijzonder voor het verbondsvolk, Prediker 12. Van alles wat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen. Wet en Evangelie horen bij elkaar. Zij hebben beide een Goddelijke functie en doel. Niets heeft de Heere doelloos gegeven. De Wet vraagt geloof in de Wet en een leven naar de Wet. Het Evangelie vraagt dit ook met als toespitsing al wat in het Evangelie beloofd wordt. De belovende God in Christus Jezus spreekt in en door Zijn Evangelie, Zijn Woord. Wat nu de Heere belooft is niet weinig. Het raakt het hele leven. Het staan in het leven. Alle levensomstandigheden. Het einde van dit leven en het ingaan in het eeuwige leven. Alles staat gedocumenteerd. O Heere, laat het leven: geloven, vertrouwen, het uitzien naar wat U belooft. Dit leven maakt niet lijdelijk. De Heere wordt al groter in Zijn liefde, in Zijn deugden. We kunnen begrijpen dat de opstellers het woord 'al' geplaatst hebben. Het delven in de Schrift leidt tot rijke getuigenissen. Zo ook van de belovende God. We grijpen even vooruit. Als het gaat over de twaalf artikelen dan zijn dit twaalf touwen die van de hemel neerhangen tot de aarde en waaraan een arme, heilbegerige, uitzierende zondaar zich mag vastklemmen en zal niet neerstorten in de diepte van verlorenheid. We mogen niet vergeten dat het woord 'nodig' ook spreekt van 's Heeren liefde. De Heere dringt aan om te geloven. Er is veel om te geloven en de Heere leidt daartoe. Hij schenkt het. Bedelaars worden niet afgewezen. Er valt ook te denken aan datgene wat beweerd wordt over de eerste mens Adam en de aap. In de dierentuin zou dan een afstammeling te zien zijn uit de pre-historische tijd. Volgens Van den Brink is het een uitgemaakte zaak. De mens is het resultaat van geleidelijke ontwikkeling. Op een bepaald moment heeft God mensen geroepen uit een populatie hominiden, dat is de familie in het zoölogische systeem waartoe de mens en zijn directe voorlopers behoren. Laat daarentegen het Apostolicum van het begin tot het eind onze belijdenis zijn. Ik geloof in!

M.C. Tanis

Het berouw en de droefheid van Petrus

Mattheüs 26:75.

En terstond kraaide de haan, en Petrus werd indachtig het woord van Jezus, Die tot hem gezegd had: Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk.

Gods kinderen staan door God genade weer op uit zware zonden, keren met een bittere droefheid en berouw terug tot God en smeken vurig om verzoening en vergeving. Christus bidt voor hen dat hun geloof niet ophoude. We zien dit duidelijk bij Petrus.

Nadat Petrus de Zaligmaker tot driemaal toe verloochend had, kraaide de haan. Dit was het middel om Petrus uit zijn diepe zondeslaap op te wekken. Lukas deelt mee dat de Heere Zich toen omkeerde en Petrus aanzag. Daarmee maakte de Zaligmaker duidelijk aan Petrus dat Zijn voorzegging aangaande de verloochening was uitgekomen. Christus sprak niet tot Petrus, wat hem in gevaar gebracht zou hebben. Christus had Petrus lief met een eeuwige liefde. De les voor ons is: wees voorzichtig in het bestraffen van de naaste. Daarop herinnerde Petrus zich het woord van Jezus aangaande de verloochening. Petrus werd tot inkeer gebracht.

Petrus ging naar buiten en weende bitterlijk. Petrus verliet het paleis van de hogepriester. Zijn ziel was zo vervuld met berouw, leedwezen en droefheid dat hij het niet langer kon uithouden bij de vijanden. Wie erg bedroefd is kan geen gezelschap van mensen verdragen. In de eenzaamheid worden dan tranen vergoten. Petrus beweende in stilte en eenzaamheid zijn zonde. Petrus zal naar de Joodse gewoonte zijn hoofd bedekt hebben als teken van berouw en schaamte. Petrus weende bitterlijk vanwege hevige en geweldige droefheid. Hij zag zijn gruwelijke goddeloosheid en verfoeilijke zonde. Door een valse eed had hij de Naam van God gelasterd en misbruikt. Hij had zichzelf vervloekt. Hij had de voorzegging van de Heere Jezus niet geloofd. Hij had op eigen krachten vertrouwd en zich moedwillig in gevaar begeven. Petrus had zich het oordeel Gods waardig gemaakt. Zijn geweten sprak en beschuldigde hem. Petrus had berouw van zijn verloochening. Hij beweende die verloochening bitterlijk. Maar Petrus was geen verworping, hij viel niet geheel uit de genade van God. Het was bij Petrus geen droefheid der wereld, maar een droefheid naar God, werkende een onberouwelijke bekering. Petrus smeekte vurig om uitwissing en vergeving van zijn zonden. “De Heere Jezus zal zich al

aanstonds wederom over deze Zijn discipel ontfermd hebben; hem in genade hebben aangenomen, en hem inwendig door Zijn Heilige Geest van de vergeving zijner gepleegde zware zonden hebben vergewist en verzekerd; waardoor Petrus dan, van deze zijn afdwaling wederom genezen, en naderhand nog een zeer voornaam werktuig werd in des Heeren hand tot voorplanting van Zijn Koninkrijk en zalig Evangelie, onder Joden en heidenen.”

Toepassing

Een onbekeerd en natuurlijk mens blijft in zijn bedreven zonden liggen en gaat van kwaad tot erger. Een kind van God wordt weer opgericht uit een zware val, gaat met waarachtig berouw en leedwezen tot de Heere en rust niet voordat hij verzoening en genade gevonden heeft. Onbekeerden, als Gods kind al zoveel smart over de zonde heeft, dan bent u te beklagen en ongelukkig omdat u nog nooit droefheid over uw zonden gevoeld hebt. U leeft nog rustig en tevreden voort in de zonden. U hebt nog nooit echt een traan over de zonde vergoten. Indien u uw zonden en doemwaardigheid zou zien, u zou met Petrus bitter wenen. U zult uw zonden eeuwig moeten bewenen in de buitenste duisternis. Bidt de Heere ernstig dat Hij u uw zonden bekend zou maken opdat u die bitter zult bewenen. Er zijn er die zeggen: had ik maar die droefheid van Petrus. Mijn hart is ongevoelig, verhard en versteend onder mijn zonden. Ik heb geen verbroken hart en een verbrijzelde ziel. Petrus had die droefheid niet van zichzelf, maar het was een liefde- en genadegift van Christus. Door het gebed van Christus kreeg Petrus deze droefheid. De Heilige Geest brak zijn hart aan stukken en werkte een diep berouw. De Heilige Geest moet ook het berouw in uw harten werken. Bidt dat de Heere u dezelfde droefheid zou geven die aan Petrus gegeven is. Kinderen van God, spiegel u aan Petrus. Zie hoe zwak de gelovigen in zichzelf zijn. U ligt open voor de zwaarste struikelingen en zonden. Denk niet te groot van uzelf. Leef in afhankelijkheid van de Heere en Zijn Geest. In Petrus zien we ook hoe Gods kinderen uit hun val door de Heere weer worden opgericht. Verloochen de Heere Jezus niet. Belijdt Zijn Naam voor de wereld. Openb. 2:10 ‘Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens.’

A. van Heteren

MEDIA- GEBRUIK

Wat betreft de kerkgang en de prediking geven Refo-jongeren geen negatieve antwoorden. Dat ligt anders als we het hebben over films en andere ontspannende programma's.

Het lijkt er op dat leer en leven op dit punt verschillende wegen gaan. Het is duidelijk dat omgang met allerlei wereldse invloeden op den duur niet zonder gevolgen blijft.

Zoeken we naar de oorzaken, dan blijkt dat het gemak van internet en mobiele telefonie deze houding in de hand werkt. Men kan via deze middelen zelfs terecht komen op perverse en goddeloze paden. Deze vormen van afdwaling komen in de gehouden enquête niet aan de orde, maar dit misbruik neemt in deze tijden groteske vormen aan.

Het blijkt juist hier dat wij mensen geneigd zijn tot alle kwaad. Als we met een goed geweten denken te kunnen surfen langs het aanbod van de wereld, nemen we Gods Woord en de Gereformeerde leer niet serieus.

We zijn dus geneigd om meer op te roepen tot het isolement, tot een bepaalde vorm van mijding. Hiermee aansluitend bij de overweging van sommige ouders om kinderen niet zo maar een mobieltje te geven. Maar ook daartegen werd gewaarschuwd, door bijvoorbeeld iemand als S. de Bruin. Hij is van mening dat we op die manier onze jongeren niet echt leren omgaan met de media. Daar kan een kern van waarheid in zitten. In het onderwijs stoelt een zaak als begeleide confrontatie op deze overweging. Leer mensen ermee om te gaan. Een ook omstreden advies. Neem wapens als voorbeeld. Obama pleit voor het vermijdsmodel. Geen wapens, want ze zijn te gevaarlijk. Dus, vanuit dit voorbeeld: ook geen internet. De vergelijking gaat niet helemaal op. Wapens hebben we niet nodig, mobieltjes wel. Hoewel, is dat laatste waar? Kunnen we absoluut niet zonder? Kan er niet een tijd komen waarin we zelfs niet meer kunnen kopen of verkopen? Iemand reageerde op een dergelijke gedachte: je baard laten staan en Amish worden. Ooit zal de kerk in de woestijn nauwelijks een andere mogelijkheid overhouden (Openb. 12).

Ik zou ouders steunen in hun overweging om een mijdsgebedrag te hanteren, in ieder geval tot een zekere leeftijd.

Nu wordt er om ons heen ook gepleit voor gewetensvorming. Ik heb daar mijn vragen bij. Waarom pleiten we niet voor bekering of wedergeboorte? Dan komt ons geweten vanzelf tot vernieuwing. Zo bedoelt men het misschien ook. Of zit hier de vrees achter zoals deze: bekering kunnen we niet van ieder vragen, is niet mogelijk voor ieder, dus dan maar gewetensvorming? In dat geval gaat alles mislukken. Pleidooien voor gewetensvorming vanuit het nieuwe leven zijn terecht. Gewetensvorming zonder genade is een humanistisch begrip. Het kan zijn dat ik de discussie op dit punt verkeerd inschat. Ik hoop dat dat dan zo is. Maar laat gewetensvorming niet in strijd komen met de gedachte van de algehele verdorvenheid van de mens.

Deze moderne omgang met moderne cultuuruitingen lijkt me onverenigbaar met het Bijbels veel benadrukte thema van het haten van de rok die met het vlees besmet is. Zo zijn er talloos

veel meer lijnen uit de Schrift te noemen. Maar willen we op dit punt wel echt buigen onder het Woord?

In al dit soort discussies worden bepaalde kernen van de Gereformeerde leer over het hoofd gezien. Ik denk dan aan de algehele verdorvenheid van de mens. Neem uw catechismus, uw Bijbel ernstig. Trek daaruit de consequenties. In de tweede plaats benadrukt Gods Woord de kloof tussen Kerk en wereld sterker dan de mens van nu, ook veelal de refo-mens. Het is angstig dat we een omslagpunt naderen, waarin we afstand nemen van onze eerder gehanteerde uitgangspunten!

Tenslotte enkele woorden ter overweging uit de Wachter Sions van enkele maanden geleden. De heer L. van der Tang schreef daarin: "In de afgelopen jaren heeft zich in veel van onze huizen en gezinnen een grote verandering voltrokken. Een aantal maanden geleden gaf ik een ochtendje les op een reformatische middelbare school over het onderwerp speelfilms. De lessen waren voor de havo-1 en vwo-2-klassen. Voor mij zaten kinderen die eigenlijk nog maar net van de lagere school waren gekomen. Echt nog kinderen dus. Open en intelligent, dat ook. Het was geen straf om met hen in gesprek te gaan.

Ik had me uiteraard wat verdiept in het onderwerp, en onder andere onderzocht wat de meest populaire speelfilms en televisieseries van dat moment waren. Ik vroeg hun wie van hen regelmatig naar speelfilms of series keken. De meeste vingers gingen de lucht in. Velen kenden bovendien de meest recente en meest populaire films en hadden die al gezien". (.....)

"Waarom is dit zo verdrietig? Daarover is veel te zeggen, maar ik wil de nadruk leggen op één hoofdzaak, en dat is dat –als God het niet verhoedt– het Woord erdoor uitgeblust wordt. Ik weet niet of er in eeuwen zo'n aanslag heeft plaatsgevonden op het meest wezenlijke wat onze godsdienst kenmerkt. Onder ons schijnt bij velen de gedachte te leven dat je weinig kunt en dus hóéft te doen aan je bekering. Natuurlijk, je moet naar de kerk gaan, dagelijks uit de Bijbel lezen, bidden op de gebruikelijke momenten, af en toe een goed boek pakken, een beetje netjes leven, maar dan houdt het wel zo'n beetje op. Voor de rest kun je weinig anders dan hopen dat er een keer een wonder plaatsvindt. Er meer aan 'doen' zou alleen maar vrome godsdienst zijn. Dat is echter een afschuwelijk misverstand. Wij moeten er alles aan doen. John Flavel (...), die overigens als geen ander vasthoudt aan het eenzijdige soevereine werk Gods, verwoordt het op indringende wijze als volgt: „O, als u maar enigszins betrokken bent op uw arme ziel (...) benaastigt u zich dan om uw roeping en verkiezing vast te maken (...). Bedenk dat u werkt voor uw behoud, en dat dit geen kleinigheid is. Bedenk dat het uw eigen behoud is. (...) Aan het werk, zielen, aan het werk!"

De wonderlijke begrafenis van de Heere Jezus (3 slot)

En er was in de plaats, waar Hij gekruist was, een hof, en in de hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest. Aldaar dan legden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was. (Johannes 19: 41-42)

In deze dagen na Pasen denken we nog één keer na over de meest troostvolle begrafenis die ooit heeft plaatsgevonden. De begrafenis van Christus.

De vorige keren dachten we na over de vraag, *door wie en hoe* de Heere Jezus begraven is. Ditmaal letten we op de plaats *waar* de Heere Jezus begraven is.

De evangelist Johannes doet daarover drie mededelingen.

Dichtbij Golgotha

Allereerst zegt de tekst, dat de Heere Jezus begraven is *'in de plaats, waar Hij gekruist was'*. In de nabijheid van Golgotha dus. Waarom juist daar?

Johannes zegt, dat dat was *'om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was'*. We moeten bedenken dat de Heere Jezus om ongeveer 15.00 uur gestorven is. Enkele uren daarna – om 18.00 uur – viel de avond al in en begon de sabbat. In de drie tussenliggende uren heeft Jozef de gang naar Pilatus moeten maken, het lichaam van de Heere Jezus van het kruis moeten nemen en moeten zorgen voor de begrafenis. Het spreekt voor zich, dat Jozef in die korte tijd een graf moest zoeken dichtbij Golgotha.

Tegelijk mogen we ook zeggen: God de Vader heeft hier Zijn hand in gehad. Hij heeft de dingen zo geleid, dat Zijn Zoon begraven werd dichtbij Golgotha. In een graf dat door Romeinse soldaten werd bewaakt. Zodat Christus op de opstandingsmorgen voor het oog van deze heidense soldaten zou triomferen over de dood. Zo zou de opstanding van de Heere Jezus des te heerlijker zijn.

In een hof

In de tweede plaats zegt de tekst dat de Heere Jezus begraven is in *'een hof'*. De

hof van Jozef van Arimathéa. Een tuin die beplant was met bomen en die onder toezicht stond van een tuinman, zo wordt duidelijk uit Johannes 20.

Een hof – wat treffend dat juist dáár het graf van de Heere Jezus zich bevindt. Want was het niet in een hof dat ooit die ontzaglijke woorden klonken: *'Ten dage dat gij daarvan eet, zult gij de dood sterven'*? Was het niet in een hof dat de mens het oordeel van de drievoudige dood over zich heeft gehaald? En als nu de Heere Jezus komt om die drievoudige dood te overwinnen, wordt Hij eerst begraven – in een hof! Hij is ook hier de tweede Adam.

In een nieuw graf

Tenslotte zegt de tekst dat de Heere Jezus gelegd wordt in *'een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest'*.

Dat nieuwe graf had Jozef laten maken voor zichzelf. Daar ligt op zich al een les in. De les om ons huis te bereiden, omdat we een keer moeten sterven. Jozef had zijn graf al klaar. En dat was goed. Want als hij oud en ziek zou worden, zou hij daarover niet meer hoeven tobben. Dan zou hij zich helemaal kunnen richten op de Heere. En nu hij nog jonger en gezond was, nu werd hij iedere dag toch geconfronteerd met zijn eigen graf.

Intussen was Jozefs graf nog een nieuw, ongebruikt graf. Jozef lag er nog niet. Er lagen ook geen andere doden. Het verderf was er nog niet geweest. Want de oude profetie van Psalm 16 moest vervuld worden: *'Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie'*.

Een nieuw graf – dat is het graf van de Heere Jezus ook nog in een andere betekenis. Want het is het eerste graf dat als het ware twee openingen heeft. Aan

de voorzijde was een opening waardoor Jozef en Nicodémus het lichaam van de Heere Jezus hebben binnenge dragen. Maar aan de andere zijde van het graf heeft Christus ook een opening gemaakt. Van binnenuit. Een opening naar het eeuwige leven. Die opening heeft Hij niet alleen gemaakt voor Zichzelf. Maar ook voor al de Zijnen.

Voor hen is het graf dan ook niet alleen een *'slaapstede'* [Jesaja 57: 2]. Maar meer nog, een doorgang tot het eeuwige leven.

Troostvolle begrafenis

Driemaal hebben we nagedacht over de graflegging van een gekruisigde Christus. Het is de meest troostvolle begrafenis die ooit heeft plaatsgevonden. Vol van medicijn voor diegenen die zichzelf niet onder de macht van de drievoudige dood vandaan kunnen werken.

En vol van troost voor allen die Christus door Gods Geest in hun hart gelegd kregen. Die Hem mochten omhelzen door een waar geloof.

Want hier hoort u, dat Hij al in het graf geweest is, voordat u er zult gelegd zal worden. Hij *'wilde dat koude bed aangenaam maken voor hen door er Zelf in neergelegd te worden'* (Hutcheson).

Hier hoort u, dat Hij uw graf van karakter heeft veranderd. Uw graf is een *'slaapstede'*. Een wachtkamer. Waar uw lichaam mag rusten tot de jongste dag.

Hier hoort u, dat Hij uw lichaam eenmaal zal opwekken door Zijn kracht. En dan *'zult u uit uw vlees God aanschouwen, Denwelken u voor u aanschouwen zult en uw ogen zien zullen, en niet een vreemde'* [Job 19: 26-27]!

A.J.T. Ruis

Belijdenis in Babel.

Daniël en jij in de 21e eeuw.

1. "Gebruik je zoekmachine om te zien hoe vaak deze zin voorkomt in de Bijbel: 'Ik heb gezondigd'. Hoe vaak is dat oprecht en hoe vaak is het gebuicheld? 2. Waarom zouden er zoveel voorbeelden van huichelarij in de Bijbel staan?"

Zo maar twee gespreksvragen uit een boek dat enkele weken geleden verscheen. Dat boek heet: *Belijdenis in Babel*. De ondertitel luidt: *Daniël en jij in de 21e eeuw*. De schrijver is ds. M.A. Kempeneers uit Katwijk aan Zee. Voor wie schreef hij het? Voor de jongeren van nu. Dus voor jou die dit leest.

Veel jongeren – en ook ouderen – lezen geen boeken meer. Er zijn tegenwoordig andere media om de nodige informatie te krijgen. Het leven is ook veel te flitsend en gehaast om rustig 'met een boekje in een hoekje' te gaan zitten, vinden we. Toch zou ik onze jongens en meisjes willen aanbevelen om dit boek nu eens wel te lezen. Als je elke dag een hoofdstukje leest, ben je er in iets meer dan twee maanden doorheen. Dat is geen onnuttig bestede tijd. Het levert winst op.

Ds. Kempeneers wijst je de weg in de eerste hoofdstukken van het boek Daniël. Zoveel jaren geleden geschreven, in een totaal andere cultuur dan de onze, is de inhoud daarvan toch hoogst actueel. Het lijkt wel een spannende roman. Vier jonge mensen zijn, samen met anderen, wreed verdreven uit de beschermde omgeving waar ze opgroeiden. Ze komen terecht in een bruisende en goddeloze samenleving. Ze worden zelfs toegelaten tot het koninklijke hof. Een glanzende toekomst lacht hen toe. Ze krijgen alle kansen om een hoge positie te krijgen. Hoe dat in hun leven gaat, laat het boek Daniël weten.

Ds. Kempeneers brengt de boodschap

van Daniël heel dichtbij. Hij leest de gegevens van de Bijbel nauwkeurig en legt ze helder uit. Maar hij doet meer dan dat. Hij trekt er lessen uit en brengt die dicht bij het hart van de jonge lezer. Hij doet dat op zo'n manier dat de toepassingen midden in het leven van een hedendaagse jongere worden gebracht. Er komt zodoende heel wat aan de orde. Ik geef enkele voorbeelden.

Wie heeft het in deze wereld voor het zeggen? Dat is direct al de vraag die het begin van het boek Daniël oproept. Koning Nebukadnezar van Babel neemt Jeruzalem in. Zijn machtige legers zijn sterker dan de onderdanen van Jojakim, de koning van Juda. Daarmee zou het verklaard zijn. Maar de Bijbel spreekt daar anders over: "*De Heere gaf Jojakim, de koning van Juda, in zijn hand.*" Ja, de Heere staat het Nebukadnezar zelfs toe dat zijn leger het heiligdom in Jeruzalem leegrooft. Dit boek wijst erop dat die koning van Babel slechts een instrument is. Hij kan alleen maar doen wat de Heere wil. Ook al heeft hij daar zelf geen erg in. Ook heden ten dage kan het voor jongeren en ouderen een vraag van aanvechting zijn wie er in deze wereld eigenlijk regeert.

In een ander hoofdstuk brengt ds. Kempeneers de vraag naar het bestaan van God ter sprake. Een moderne loochenaar is de beroemde Britse natuurkundige, kosmoloog en wiskundige Stephan Hawking. Hij meent dat het heelal zichzelf tot stand heeft gebracht. Ons bestaan op aarde heeft dan ook geen enkel doel. Het heelal is leeg. Een autoriteit waarop we ons verlaten kunnen, ontbreekt dan ook. De vraag is: op wie stellen wij ons vertrouwen? Koning Nebukadnezar

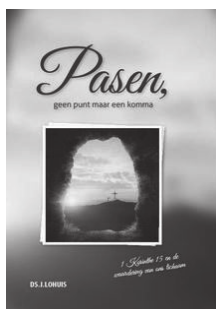
verwachtte het alles van zichzelf. Zouden we op hem kunnen lijken?

Natuurlijk komt in dit boek ook de geschiedenis van Daniël in de leeuwenkuil aan de orde. Er waren mannen in Babel die Daniël benijdden. Ze zochten een mogelijkheid om zich van hem te ontdoen. Zijn dagelijkse gebed werd aangegrepen om hem aan te klagen en hem – zo dachten ze – ter dood te brengen. Ook in onze wereld, zo veel eeuwen later, is een geestelijke strijd gaande. De boze zal er alles aan doen om de ware religie in diskrediet te brengen. Het is bekend dat Geenstijl, nl, Powned en anderen zo mogelijk alles aangrijpen om christenen aan te vallen en te kijk te zetten. We dienen er op bedacht te zijn. Wat een voorrecht dat daartegenover de Heere Jezus tot Zijn kerk zegt: "*Heb goede moed. Ik heb de wereld overwonnen!*"

Nog veel meer komt in dit actuele boek aan de orde. Elk hoofdstuk wordt besloten met enkele gespreksvragen. Er zijn ook tal van afbeeldingen in de tekst verwerkt. De diverse hoofdstukken werden eerder in ons blad afgedrukt. Maar het is goed dat deze waardevolle 'gesprekken met jongeren' nu in boekvorm beschikbaar zijn. Het boek is een uitgaaf van *Om Sions Wil* te Alblasserdam. Deze 300 pagina's zijn te koop voor het kleine prijsje van € 11,95. Je hebt het al begrepen: van harte aanbevolen!

J.M.J. Kieviet

DE OPSTANDING

Ds. J. Lohuis, *Pasen, geen punt maar een komma. 1 Korinthe 15 en de waardering van ons lichaam*, 148 blz., 9,95 euro, Uitgeverij Om Sions Wil, ISBN 978-94-91586-93-4.

De auteur geeft in kort bestek een leerzame uitleg van 1 Korinthe 15. We willen er wat zaken uit doorgeven. Het gaat in 1 Korinthe 15 over de lichamelijke opstanding van Gods kinderen. De apostel Paulus laat zien dat de dood is overwonnen en dat het lichaam van Gods kinderen in die overwinning zal delen. Gods kinderen zijn de eeuwen door gestorven en begraven. Hun lichamen zijn in de aarde gezaaid. Op de dag van de wederkomst zal Christus door Zijn Geest een nieuw lichaam opwekken. Gods kinderen die op de dag van de wederkomst nog in leven zijn, zullen in een ogenblik veranderd worden en ook een nieuw lichaam ontvangen. Lichaam en ziel zijn dan voor eeuwig herenigd en zullen samen God eeuwig loven en prijzen.

Waardering van het lichaam

In Korinthe was er een Griekse denkrichting die het lichaam niet op de juiste wijze waardeerde. Men vond het lichaam eigenlijk iets minderwaardigs. Het lichaam werd beschouwd als een soort gevangenis voor de ziel. Het lichaam was er alleen maar voor dit tijdelijke leven. De dood was eigenlijk een soort verlossing voor de ziel. Wie deze Griekse gedachten aanhangt vindt de opstanding van het lichaam uit de doden geen troostvolle boodschap. In 1 Korinthe 15 komt duidelijk uit dat de dood alleen maar een tijdelijke scheiding teweegbrengt tussen lichaam en ziel. Lichaam en ziel horen bij elkaar en zullen op de dag van de wederkomst herenigd worden. Het lichaam van Gods kinderen zal opgewekt worden tot eeuwig leven. Het lichaam zal gelijkvormig worden aan het verheerlijkte lichaam van Christus. In de kerk is vaak te weinig aandacht voor het lichaam. Niet alleen de ziel moet gezaligd worden, ook het lichaam. Zondag 1 van de Heidelbergse Catechismus spreekt terecht over lichaam en ziel. Op blz. 11 lezen we 'Dat moet toch wel heerlijk zijn, om straks niet meer in het lichaam te hoeven zondigen, maar juist ook met het lichaam de Heere te mogen verheerlijken. Een oog dat niet moe wordt van het zien op Hem. Een tong die niet moe wordt om Hem te prijzen. Alle zintuigen en ledematen zullen op de Heere gericht zijn. Zo heeft de Schepper het bedoeld. Zo wil Hij de mens weer voor Zich hebben. De Heere bekeert zondaren, niet om ze half terug te krijgen, maar Hij wil ze helemaal terug hebben.'

De Eersteling Christus

Eersteling houdt verband met het feit dat het eerste deel van de oogst aan de Heere werd geofferd. De eerstelingen vertegenwoordigen heel de oogst. Door de eerstelingen te offeren werd beleden dat de Heere de Eigenaar is van de gehele oogst. Christus is als Eersteling opgestaan. Hij heeft de gehele oogst vrijgekocht van de heerschappij van de satan. Heel de oogst is Zijn eigendom. Christus is als Eersteling opgestaan en is nu als Mens boven. We lezen op blz. 74 'Daar is Hij ten goede voor de oogst die nog op aarde is. Maar zo zeker als Hij boven is, ook lichamelijk, zo zeker zullen de Zijnen Hem volgen, ook lichamelijk.'

Christus komt weder. Dat is Zijn toekomst. Christus komt weder als Rechter en Heere. De ontslapen gelovigen zullen opgewekt worden tot eeuwige heerlijkheid. Calvijn schrijft 'Want Christus' ambt is, voor ons weer op te richten, wat wij in Adam verloren hadden.' Ook het lichaam zal in de zaligheid delen.

Gezaaid en opgewekt

Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijkeid. Dat is geen pessimisme, maar dat is de werkelijkheid. De oorzaak van veroudering en ziekte ligt in de zondeval. Het lichaam gaat het graf in. Maar eenmaal zal het lichaam worden opgewekt in onverderfelijkeid. Op de nieuwe aarde zal het lichaam niet meer de kiem van de dood in zich dragen. Het lichaam wordt gezaaid in oneer. Het ontzielde lichaam moet begraven worden. Maar het lichaam zal opgewekt worden in heerlijkheid. Het lichaam wordt gezaaid in zwakheid, maar het wordt opgewekt in kracht. Dan zal er sprake zijn van een eeuwige jeugd, zonder ooit oud of zwak te worden. Het lichaam zal niet moe worden van het dienen van de Heere. Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. We lezen op blz. 116 en 117 'Geestelijk moet hier niet worden opgevat in de zin van niet- stoffelijk. Zou het lichaam in wezen geestelijk zijn als het tegenovergestelde van stoffelijk, dan zouden Gods kinderen in wezen een ander lichaam krijgen. En dat heeft de apostel juist uitgesloten. Nee, het is een waar lichaam en hetzelfde lichaam, maar het zal een lichaam zijn dat bezielde en geregeerd wordt door de krachtige werking van de Heilige Geest (Romeinen 8 vers 11). Dat nieuwe lichaam zal geheel passen bij en verenigd worden met de wedergeboren ziel, die reeds juichte voor de troon van het Lam. Dan zal de hele mens God weer eren en loven. Dat het echt een lichaam zal zijn, wordt duidelijk uit het opstandingslichaam van Christus. In Lukas 24 overtuigt de opgestane Levensvorst Zijn discipelen dat Hij het echt is. Hij toonde hun Zijn handen en Zijn voeten en Hij at vis en honing voor hun ogen op. Niet dat een opstandingslichaam eten nodig heeft, ook niet als het onderworpen is aan onze driedimensionale werkelijkheid. Christus kwam binnen

door gesloten deuren en Hij kwam weg uit hun gezicht. Na Pasen is er hetzelfde lichaam, maar wel heerlijker. Na Pasen heeft Christus een onvergankelijk lichaam. Met dat lichaam is Hij aan de rechterhand van Zijn Vader. En in dat lichaam zal Hij wederkomen op de laatste dag om te oordelen de levenden en de doden. Allen die Zijn verschijning hebben lief gekregen, zullen op die dag eveneens een onvergankelijk lichaam ontvangen. Dan is Gods werk aangaande schepping en herschepping helemaal af. Dan rest de bruiloft van het Lam en zal de ontelbare schare eeuwig Zijn Naam eren.'

A. van Heteren

P E R S BERICHT

DS NIMPAGARITSE IN BURUNDI.

Sinds januari verblijft onze broeder Innocent Nimpagaritse, onder velen bekend in onze kerken, in Burundi. Hoewel het daar nog steeds spannend en onrustig is, mag het werk ondanks alle geweld en onrust toch doorgaan. De Heere heeft onze broeder geroepen en uitgezonden om naar zijn land terug te gaan om te arbeiden in Zijn Koninkrijk, dat ook in dat land -zo diep in Afrika- gebouwd mag worden.

Burundi is bijna het armste land ter wereld. De bevolking bestaat meestal uit arme boertjes, die met soms met de hele familie van de opbrengst van een klein stukje grond moeten leven. Industrie is er niet of nauwelijks om de bevolking een bron van inkomsten te geven.

Ook het sterftecijfer is één van de hoogste van deze wereld. Kinderen zijn daarom vaak genooddaakt om als weesjes verder te leven, zo goed en zo kwaad als dat gaat. En onze broeder heeft dit gezien en zich het lot van deze kinderen aangetrokken.

Maar ook nog veel meer: de nood van de bevolking waarvan velen het Woord van God moeten missen. Het Woord dat zijn leven hier in Nederland via onze reformatorische kerken is binnengekomen en zijn Rooms leven en denken totaal veranderd heeft. Wonderlijk hoe iemand 16 jaar geleden als een asielzoeker in Culemborg terecht komt en nu terug is gekeerd als prediker van Gods woord in Burundi. Wie zou het ooit kunnen denken? Gods wegen zijn hoger dan onze wegen en zijn gedachten hoger dan onze gedachten.

De gemeente van Makamba, gelegen in het wat rustiger zuiden van Burundi, die hij nu dient, groeit gestadig. Maandelijks worden er nieuwe leden gedoopt, nadat zij na een eenvoudige catechisatie, belijdenis hebben afgelegd. Ook zijn daar al moslim-gezinnen die zich tot de Heere hebben bekeerd. En ook zijn er bij de kerk pygmeeën gekomen, letterlijk klein van persoon en een zeer arm en achtergesteld volkje.

Daarom ook is de gemeente nog erg arm en Innocent vertelde dat een 'goede'

collecte 's zondags omgerekend misschien 2 euro opbrengt. Wat een zegen dat we als kerken hen hebben mogen dienen. Er staat met behulp van de gemeente van Zeist een eenvoudig kerkgebouw en een school, waarin nu ook het weeshuis is gevestigd. Inmiddels is er met de hulp van deputaten ter bescherming een muur omheen geplaatst.

Maar onze broeder heeft geen inkomen en moet leven van de steun die wij hem vanuit Nederland geven. Op dit moment is dat slechts € 250 per maand vanuit Damwoude, meer hebben wij als stichting Tabarana niet beschikbaar.

Voor de verzorging van voedsel en water t.b.v. het weeshuis moet er ook een auto rijden, waarmee Ds Nimpagaritse ook andere gemeenten kan bezoeken en dat kan ook in Burundi niet voor slechts €250 per maand.

Daarom doet de Stichting, die het werk vanuit Nederland helpt aansturen, een ernstig beroep op gemeenten in onze kerken. Wij bidden en hopen dat er enkele gemeenten zijn die zich door middel van deze bede geroepen voelen om ds Nimpagaritse als predikant en helper in dat onmisbare werk te ondersteunen met een vaste maandelijkse bijdrage.

Br Nimpagaritse hoopt in april weer in Nederland te zijn en kan mogelijk uw gemeente bezoeken om iets te vertellen over het werk in Burundi.

U kunt contact opnemen met J. Van Leeuwen, telefoon nummer 06 51 30 94 69.

Het rekeningnummer van de stichting Tabarana is: NL 68 RABO 0312594038.

DE 53E ZENDINGSDAG VAN DE STICHTING MBUMA-ZENDING

wordt D.V. gehouden op **woensdag 27 april 2016**

in de Evenementenhal te Gorinchem.

Adres: Franklinweg 2, 4207 HZ Gorinchem.

Sprekers 's morgens (10.30-12.30 uur)

1. Ds. A. van Voorden, Opheusden. Opening
2. Rev. A.B. MacLean, Ingwenya (met vertaling)
3. Ds. Th. L. Zwartbol, Stavenisse

Pauze 12.30-14.00 uur.

Sprekers 's middags (14.00-16.30 uur)

4. Ds. A.C. Rijken, Gameren
5. Dhr. A.B. den Breejen, Werkendam. Vertelling
6. Ds. T. Klok, Wekerom .Sluiting

Parkeergelegenheid gratis beschikbaar.

NIEUW VERSCHENEN!!

Tot Zijn dienst bereid

Interviewbundel met 15 gesprekken over het werk in Gods Koninkrijk. O.a. met: Ds. J.J. van Ekeveld (de roeping tot het ambt), Ds. K. Hoefnagel (Predikant in de praktijk), C.A. Wouters (koster GG Lisse), Dick Sanderman (organist), Ds. R.J. Oomen (Zending Malawi), Ev. J. Krijgsman, H. Bor, (Gevangenenpastoraat), H.M. Lobbezoo (pastoraal werker Cédrah), Ds. A. van Heteren (Het ambt aller gelovigen)

230 pagina's € 9,95

Bestellen: Adriaan van Belzen, 0342-421031
belzen@filternet.nl

In verwachting?

Onze kraamverzorgende:

- ✓ verlenen vroegtijdige assistentie bij de bevalling thuis of in het ziekenhuis
- ✓ geven professionele begeleiding bij de borstvoeding
- ✓ delen kennis met de moeder over de verzorging van de baby
- ✓ zijn alert op medische complicaties bij moeder en baby
- ✓ dragen zorg voor de hygiëne en de huishouding
- ✓ zorgen voor het hele gezin
- ✓ zijn geschoold om zorg te geven na een keizersnede
- ✓ werken vanuit een reformatorische levensovertuiging

Voldoet dit aan je verwachting?

Schrijf je dan in op www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

Cliënten waarderen ons met een 9,4

Kraamzorg

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 12 april 2016. Kopij graag binnen donderdag 31 maart.

Vragenrubriek

Ds. Hoefnagel heeft geen vragen meer. Als u of als jij vragen hebt, stuur ze gerust aan hem op of mail deze vragen, zodat de vragenrubriek weer gevuld kan worden.

Ontmoetingsdag Werkendam

Nog enkele dagen scheiden ons van onze ontmoetingsdag. Een laatste herinnering en aansporing om te komen. Zaterdag 2 april D.V. zal deze dag weer gehouden worden in het kerkgebouw van de Chr. Geref. Kerk te Werkendam, Binnengriend 27. De Stichting 'Bewaar het Pand' bestaat dit jaar vijftig jaar. We willen daar op onze ontmoetingsdag aandacht aan geven. Centraal staat de het thema 'Bewaar het Pand.' Dit zal toegespitst worden ten eerste op de prediking (ds. M.A. Kempeneers), ten tweede op de sacramenten (Ds. G.R. Procee), ten derde op de confessie (de belijdenis, ds. J.M.J. Kieviet) en ten vierde op de bewaring door de Heere (Ds. L.W. van der Meij). We hopen van harte dat u op 2 april naar Werkendam zult komen. Het Woord van God staat centraal, maar ook de onderlinge ontmoeting en het gesprek met elkaar zijn van groot belang. De Heere zegene jong en oud op deze ontmoetingsdag. Aanvang morgensamenkomst 10.30 uur en middagsamenkomst 14.00 uur.

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 22,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 23,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

**Fiscaal advies voor predikanten
& administratieve ondersteuning
voor kerkenraden**

Drs. Arjan Pul RB
Belastingadviseur

+

- Ruime ervaring in het verzorgen van aangiften en aanverwante fiscale zaken
- Administratieve ondersteuning kerkenraden (salarisverwerking kosten e.d.)
- Netwerk voor kerkrechtelijke vraagstukken en schuldhulpverlening

Van Lienden & Kooistra
— ACCOUNTANTS ADVISEURS —

Barneveld 0342 - 400 625 Rhenen 0317 - 615 686 vlkadvisers.nl/predikanten

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact op met de administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

HARKES
Begrafenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegrafenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenis

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenis

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

*Begravenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenis*

Hardinxveld-Giessendam	Dordrecht e.o.	Waardenburg
0184 - 61 11 54	078 - 641 27 40	0418 - 65 20 39

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Psalmzangdag 2016

in de Grote of St. Bavokerk te Haarlem
op D.V. zaterdag 16 april 2016

Aanvang 13.30 uur, deuren open 12.30 uur
Meditaties ds. A. Moerkerken, Capelle aan den IJssel
Organist Pieter Heykoop

WWW.PSALMZANGDAG.NL

**Psalm
zang
dag**

Een middag voor het hele gezin!

Verpleging & Verzorging

**“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”**

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**